

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 281/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2010 doručená sťažnosť J. B., K.(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 3. októbra 2007 podal krajskému súdu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), č. 520 311 1120 zo 6. septembra 2007 (ďalej len „rozhodnutie Sociálnej poisťovne“). Konanie o žalobe sťažovateľa bolo vedené krajským súdom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Sd 112/2007-33 z 19. februára 2008 (ďalej len „rozsudok z 19. februára 2008“) potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne.

Na základe odvolania sťažovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 So 79/2008 z 28. mája 2009 zrušil rozsudok krajského súdu z 19. februára 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Sd 112/2007-122 zo 6. apríla 2010 (ďalej len „rozsudok zo 6. apríla 2010“) zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ poukazuje na neefektívnosť a zdĺhavosť ním namietaného súdneho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007 a uvádza: *„Od začiatku súdneho konania vedeného Krajským súdom v Košiciach do dnešného dňa ubehlo viac ako 5 rokov, v predmetnom súdnom konaní až v tomto roku bolo vydané právoplatné rozhodnutie vo veci samej, ale správny orgán sociálna poisťovňa do dnešného dňa právoplatne nerozhodla.“*

V petite sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007, prikázal krajskému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné

zadosťučinenie v sume 99 000 € od krajského súdu, 99 000 € od Sociálnej poisťovne a 99 000 € od najvyššieho súdu.

Sťažovateľ ako porušovateľov ním označených práv v úvode svojej sťažnosti označil okrem krajského súdu aj najvyšší súd a Sociálnu poisťovňu, avšak v petite sťažnosti nenavrhol vysloviť porušenie svojich práv týmito subjektmi, len sa od nich domáha priznania finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľ sa napokon v petite sťažnosti domáha priznania náhrady trov konania vedeného pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. Podľa neho rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov rozhodovať v konkrétnej veci, a poskytnúť tak ochranu označeným základným právam alebo slobodám sťažovateľa, porušenie ktorých namieta (III. ÚS 181/04).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania. Z judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 61/07) vyplýva, že ústavný súd je viazaný najmä návrhom na rozhodnutie (tzv. petitom) sťažnosti.

Sťažovateľ sa v petite sťažnosti domáhal, aby ústavný súd vyslovil, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v označenom konaní krajského súdu vychádzal ústavný súd zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označených práv vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Zo sťažnosti vyplýva, že konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 2 Sd 112/2007 bolo právoplatne skončené 26. mája 2010.

Keďže sťažovateľ doručil sťažnosť ústavnému súdu 14. júla 2010 a ústavnej ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní sa domáhal až v čase, keď k porušovaniu označených práv už nemohlo dochádzať (vzhľadom na právoplatné skončenie označeného konania), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ v úvode sťažnosti označil najvyšší súd a Sociálnu poisťovňu ako subjekty, proti ktorým sťažnosť smeruje, avšak v petite sťažnosti sa od nich nedomáhal vyslovenia porušenia žiadneho základného ani iného práva.

Ústavný súd túto časť sťažnosti hodnotil ako časť nespĺňajúcu náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a v § 50 zákona o ústavnom súde, a preto sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Napriek tomu, že sťažovateľ nie je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd nepovažoval výzvu na odstránenie nedostatkov sťažnosti v danom prípade za potrebnú pre poskytnutie plnej možnosti na uplatnenie ústavnej ochrany základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd považuje za potrebné dodať, že odvolacie konanie vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 7 So 79/2008 (o odvolaní sťažovateľa proti prvému rozsudku krajského súdu z 28. mája 2009) bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu ukončené, a preto by neprichádzala do úvahy možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa na

prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tomto konaní.

Vo vzťahu ku konaniu Sociálnej poisťovne ako orgánu verejnej správy ústavný súd uvádza, poskytnutie ochrany proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ako aj ochrany proti porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí prioritne do právomoci všeobecného súdu, čím je vylúčená právomoc ústavného súdu (§ 250t ods. 1 v spojení s § 246 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010